

مدیریت زراعی در مقابله با خشکسالی

محمودرضا تدین^۱ و یحیی امام^۲

۱- استادیار دانشکده کشاورزی دانشگاه شهرکرد

۲- استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

چکیده:

نیاز به تولید غذای بیشتر در مقابل مصرف آب کمتر، از چالش های بزرگ رویاروی بشر در زمان حال می باشد. در این نوشتار راهکارهای مدیریت مزرعه در شرایط خشکسالی مورد بررسی قرار گرفته است. امکان استفاده بهتر و کارآمدتر از آب باران و راه های کاهش تعرق توسط گیاهان زراعی از جمله اهداف این بررسی می باشد. تنظیم تراکم بوته در واحد سطح، نگهداری بقایای گیاهی در سطح خاک (به ویژه بقایای ایستاده)، استفاده از ارقام اصلاح شده مقاوم به خشکی، روش های پیشرفته کاشت گیاهان زراعی که منجر به بیشینه شدن عملکرد محصول به ازای آب مصرفی می شود و استفاده از تقارن دوره های زمانی وقوع باران با مراحل حساس زندگی گیاه زراعی از جمله راهکارهایی است که در این نوشتار مورد بررسی قرار گرفته اند. نتایج یک پژوهش دوساله مزرعه ای با استفاده از دورقم گندم (آگوستا و فاین-۱۵)، سطوح نیتروژن و تیمارهای آبیاری تکمیلی در مراحل مختلف زندگی گندم به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این پژوهش دوساله حاکی از آن بوده که بهره وری از آبیاری تکمیلی در مرحله ساقه رفتن گندم در مقایسه با سایر مراحل زندگی گیاه بیشتر است. بررسی نقش عناصر غذایی در تشکیل عملکرد دانه در شرایط خشکسالی نیز حاکی از آن بود که بر اساس نتایج دو سال پژوهش مزرعه ای استفاده از کودهای نیتروژن دار در شرایط آبیاری تکمیلی در زراعت دیم گندم قابل توصیه است. استفاده از نیتروژن نه تنها کمیت محصول تولیدی بلکه کیفیت آن را بهبود بخشید. انجام پژوهش های تکمیلی در این راستا مورد تاکید می باشد.

واژه های کلیدی: خشکسالی، ارقام زراعی، آبیاری تکمیلی، مدیریت عناصر غذایی، کارایی مصرف آب